

Jaarverslag 2014

Een jaar met een historisch tintje

Het tekenen van de
inhuizingsovereen-
komst (3 juni 2014).
V.l.n.r. secretaris Arie
Moolenaar, voorzit-
ter Flora de Vrijer en
burgemeester Koos
Janssen.

FOTO FLORAN VAN POECKE

Arie Moolenaar, secretaris

Er werd geschie- denis geschreven

Zo kunnen we het wel noemen: er werd geschiedenis geschreven. Het Zeister Historisch Genootschap (ZHG) en de gemeente Zeist -in het bijzonder het Gemeentearchief (GAZ)- bereikten een bijzondere mijlpaal: de ondertekening van een overeenkomst die voorziet in inhuizing van het ZHG in het gemeentehuis. Hiermee wordt 'de hele geschiedenis van Zeist' ondergebracht op één archiefplek.

Op dinsdag 3 juni 2014 werd de overeenkomst in het gemeentehuis getekend door burgemeester drs. J.J.L.M. Janssen namens de gemeente en door Flora de Vrijer en Arie Moolenaar namens het ZHG. Zowel het ZHG als het GAZ verzamelen en beheren historische informatie over Zeist. Met de samenvoeging komen niet alleen de expertise, maar ook de vele boeken, prenten, foto's, kaarten, documentatie en museale voorwerpen van het ZHG en het GAZ op

één centrale locatie beschikbaar. Bezoekers kunnen alle informatie over de geschiedenis van Zeist vinden in de studiezaal van het Historisch InformatiePunt (HIP) in de publiekshal van het gemeentehuis. De gezamenlijke schat aan historie wordt daarmee nog toegankelijker, omdat de openingstijden van het gemeentehuis ruimer zijn dan van het Geschiedenhuis. Hiermee wordt ook de dienstverlening enorm verbeterd.

Tien jaar terug kon het ZHG, mede

dank zij de De Monté ver Loren Stichting en de gemeente Zeist, een pand verwerven voor huisvesting van het Genootschap. Toenmalig wethouder W.J. den Heijer opende dit Geschiedenishuis officieel op 8 mei 2004. Daarbij sprak hij de wens uit dat het slechts een tijdelijke huisvesting zou zijn. In haar toespraak bij die gelegenheid uitte onze voorzitter precies dezelfde wens. Onafhankelijk van elkaar hadden de gemeente en het ZHG de ambitie om alle informatie over de geschiedenis van Zeist op één locatie beschikbaar te maken voor onderzoekers en belangstellenden. De collecties van het GAZ en van het ZHG vullen elkaar geweldig aan en vertonen weinig overlap. Er volgde een periode van in-

tens overleg. Gelukkig werden de gesprekken concreter, toen de gemeente een nieuwe archiefbewaarplaats in de het gemeentehuis wilde verwezenlijken. Daarmee kwam er daadwerkelijk meer ruimte voor andere collecties. Overleg over financiële en andere voorwaarden voor inhuizing van het ZHG bij het GAZ vergden toch nog de nodige tijd. De eindsprint werd echt ingezet toen mevr. Marja Vermeulen namens de gemeente ging optreden als gesprekspartner. Met grote volharding, inzet en creativiteit van haar kant is het gelukt om, in voortdurend overleg met het ZHG, alle afspraken vast te leggen. We zijn als Genootschap zeer verheugd dat de samenwerking tot stand is gekomen en de verhuizing

heeft plaatsgevonden.

Er kwam heel wat bij kijken, zoals u in het artikel van JanHein Heimelders in dit blad kunt lezen. De uiteindelijke verhuizing vond op 17 september plaats. Bijzonder is ook dat het Geschiedenishuis nu echt verleden tijd is, omdat het pand door de De Monté ver Loren Stichting ondertussen is verkocht. Het timpaan –oorspronkelijk afkomstig van de Gasfabriek- aan de voorzijde van het gebouw aan de Middellaan is ook weggehaald en is opgeslagen op een terrein van de gemeente in afwachting van een goede plaats bij of vlakbij het gemeentehuis. Het timpaan is door het Genootschap aan de gemeente aangeboden.

Eén van de ZHG-banken bij de hertenkamp.

FOTO FLORAN VAN POECKE

Impressie van de tentoonstelling 'Souvenir de la Guerre – 1914-1918 – Gedenkenis aan den Oorlog' (13 september – 12 oktober 2014).

FOTO FLORAN VAN POECKE

Erfgoedpartners Zeist

De tien Erfgoedpartners in Zeist werken op allerlei terreinen samen om de geschiedenis van Zeist te vertellen, te laten zien en/of te beleven. Er zijn wel onderlinge verschillen, bijvoorbeeld voor de bibliotheek is erfgoed een klein onderdeel, voor het ZHG is het haar core business, maar waar nodig en nuttig wordt er samengewerkt omdat de expertise van ieder ingezet kan worden. Wel is het belangrijk dat de eigen identiteit behouden blijft, juist omdat we alle tien zo verschillend zijn.

De website www.geheugenvanzeist.nl verbindt ons samen evenals de beeldband die in de loop van 2015 beschikbaar komt.

Het ZHG is actief binnen de kerngroep, de WEB groep, de werkgroep tentoonstellingen, de redactiecommissie van de website, de

werkgroep activiteiten, de werkgroep oral history, de werkgroep HIP, werkgroep e-cultuur, werkgroep Openbare Ruimte.

In 2015 zal de samenwerking geformaliseerd worden in een aparte Stichting. Dit is noodzakelijk voor het ontvangen van subsidies en het aanvragen van bijdragen aan projecten.

De Erfgoedpartners zijn: Gemeente Zeist (Gemeentearchief Zeist en Culturele Vleugel Slot Zeist), Het Hernhutterhuis, Zeister Historisch Genootschap, 't Gilde Zeist, Bibliotheek Idea Zeist, Historische Vereniging Den Dolder, Oude Algemene Begraafplaats Zeist 'de Kleine en de Groote', Hotel Theater Figi & Slot Zeist, Commissie Open Monumentendag en Stichting de Zilver-Kamer.

Donateurs

Het aantal donateurs loopt mo-

menteel langzaam iets terug. Gelukkig konden er in 2014 weer 27 nieuwe donateurs ingeschreven worden. In december 2014 waren er 783 donateurs waarvan 645 in Zeist, 138 buiten Zeist (waarvan 5 in het buitenland). Daarnaast is er een twintigtal abonnees. Dit is een punt van aandacht voor het bestuur: het versterken van de eigen identiteit, het houden van de eigen activiteiten en de ontwikkelingen in de moderne media.

Banken geplaatst in het Zeisterbos

U hebt ze ongetwijfeld al zien staan: de twee nieuwe, luxe parkbanken in het Zeisterbos. Op vrijdag 13 juni werden zij tijdens een korte bijeenkomst officieel in gebruik genomen. Daarbij waren vertegenwoordigers aanwezig van het Utrechts Landschap en van het bestuur van het ZHG. De banken kwamen er dankzij de donateurs van het ZHG.

De banken staan op de mooiste denkbare locatie: bij de hertenkamp, een idyllische omgeving. ZHG-bestuurslid Arie Moolenaar sprak een dankwoord uit aan alle donateurs, onder wie de heer Weber van Nijevelt.

Hij belichtte de historie van het bos, het bijzondere karakter van deze locatie en de plaats die het bos heeft (gehad) in de levens van heel veel Zeisternaren. Het bos bij de hertenkamp maakte deel uit van landgoed Pavia. De familie Pauw van Wieldrecht -eigenaar van Pa-

via- had de toegang voor het publiek vrij gegeven. Rond 1913 dreigde het bos te worden verkaveld en opgeofferd aan woningbouw. De gemeenteraad van Zeist, met gemeenteraadslid jhr. Fredrik van de Poll als vurig pleitbezorger, zorgde ervoor dat het gebied als bos behouden bleef doordat de gemeente het aankocht. Bij de hertenkamp staan reeds lang de twee 'historische' banken van de families Pauw van Wieldrecht en Van de Poll.

Met die laatste familie is het ZHG -immers voorheen de Van de Poll Stichting- natuurlijk nauw verbonden. Bijzonder is dus wel dat één van de banken van het Genootschap nu precies tussen de twee eerder genoemde banken een plaatsje heeft gevonden. Ron Blom, aanwezig namens het Utrechts Landschap, vindt de banken een mooie aanvulling voor het Zeisterbos en hij heeft nadrukkelijk oog voor de geschiedenis van dit bos. Hij bedankt alle donateurs hartelijk.

Tentoonstellingen

De tentoonstelling in het poortgebouw van de Oude Begraafplaats had dit jaar als thema 'De molenaars in Zeist'. Uitgangspunt waren de graven van de families Van Altena, Struve en Schuurman.

In de periode december 2013 / januari 2014 heeft de Werkgroep Tentoonstellingen Erfgoedpartners (WTE) een vaste opstelling

verzorgd in de nieuw-ingerichte Van de Poll-zaal van het Slot. Het thema is de geschiedenis van het Slot en omgeving.

De Erfgoedpartners organiseerden in de Culturele Vleugel van het Slot een tentoonstelling van 13 september t/m 12 oktober. Het onderwerp was *SOUVENIR DE LA GUERRE – 1914-1918 – GEDENKENIS AAN DEN OORLOG. Het Kamp van Zeist en de Belgische vluchtelingen*. De tentoonstelling trok 985 bezoekers. De tentoonstellingscommissie van het ZHG heeft de tentoonstelling samengesteld in nauwe samenwerking met de gemeentelijke archivaris Pierre Rhoen. Een tentoonstelling op het Slot betekent voor de commissie jaarlijks een buitengewoon grote inspanning. Wij danken alle betrokkenen, ook de bruikleengevers, voor alle steun en medewerking.

Tegelijk was de commissie WTE nauw betrokken bij een succesvolle actie van de provinciale partners van de provincie Utrecht (Huis Doorn, Kasteel Amerongen, Museum Flehite Amersfoort, de Nieuwe Hollandse Waterlinie, Het Utrechts Archief, Landschap Erfgoed Utrecht) ter herdenking van de Eerste Wereldoorlog. De provincie heeft inmiddels een groot subsidiebedrag verleend ten behoeve van pr en educatieve projecten, bestemd voor de periode 2014-2018.

Van de tentoonstelling in 2013 't *Onvolprezen Zeister Bosch* is een samenvattend stuk verzorgd dat op de website Het Geheugen van Zeist is geplaatst.

Filmvoorstellingen

Er werden twee filmvoorstellingen gehouden. De voorjaarsvoorstelling in maart vond plaats in het Lichtpunt. Er werd gekozen voor twee films die al eerder zijn uitgebracht; *Zeist in de jaren vijftig* en *Zeist in beweging*. In de eerste film wordt de ontwikkeling van Zeist naar een plaats met stadse trekken naar voren gebracht. Er breekt een tijd van welvaart aan. Dit is terug te zien in de luxe artikelen die worden aangeschaft, de uitbreiding van bestaande bedrijven. Natuurlijk wordt de opvang van de evacués van de watersnoodramp van 1953 getoond, maar ook die van de Hongaarse vluchtelingen in 1956. De tweede film voegt allerlei evenementen samen, zoals de beelden van de Zeister ijsbaan, tennis bij Shot, hockey op Schaerweijde, zwemmen en gymnastiekdemonstraties van BATO. Kortom een film met veel nostalgie toen de tv nog nauwelijks bestond en sportevenementen volop aandacht kregen. De najaarsvoorstelling werd als vanouds gehouden in theater Figi. Eerst werden de 44 Zeister litho's van Jean François Michel Mourot (1803-1847) en Petrus Josephus Lutgens (1808 – 1874) vertoond als diavoorstelling; daarna de film *De Kleine Wandelaar*. Deze film van de

bekende Zeistenaar Anton Wisman handelt over de Zeister Avondvierdaagse van 1959 en de avonturen van Jan de Kleine Wandelaar. Ten slotte werd ook hier de film *Zeist in de jaren vijftig* gedraaid.

Ook dit jaar waren leden van de commissie actief in het geven van voorstellingen. Op 12 augustus in Vredenoord. Daar werd de film *De achterkant van het bestek* vertoond. Op 10 september was bij de PCOB in de Koppeling de film *Zo werkt en leeft Zeist* te zien.

Lezingen en excursies

De voorjaarsexcursie was naar de vroegere buitenplaats Nieuw Beerschoten, en wel op woensdag 14 mei 2014. JanHein Heimel hield een inleiding over deze buitenplaats, in de Albertzaal van het huidige huis. De geschiedenis van Nieuw Beerschoten begint bij de afbraak van het huis Beerschoten in 1889. Het vroegere Beerschoten lag aan de Driebergse kant van het station Driebergen-Zeist en behoorde toe aan de heer J.A. Willink.

In een notariële akte d.d. 14 februari 1887 legateerde hij zijn 'buitenplaats' aan de gemeente Driebergen met de nadrukkelijke bepaling dat het huis en andere 'opstallen' gesloopt moesten worden om plaats te maken voor een openbaar park. Het geheel zou dan de naam 'Beerschoten-Willinkhof' krijgen. Herkenbaar is nog steeds het koepeltje en aan de overzijde

de hertenkamp. De nieuwe eigenaren Meerdink en Van Nie ontdekten bij de sloop dat het dak met koper was beslagen. Geholpen door de opbrengst van dit koper werd op een andere locatie (hoek Driebergseweg-Laan van Rijnwijk) in 1889 de villa Nieuw Beerschoten gebouwd; een neoklassiek huis met twee bouwlagen. Op het dak werd een miniatuur van het koepeltje van Willink geplaatst. Nieuw Beerschoten heeft qua ligging ook een historische band met het landgoed Rijnwijk. Dat huis is er echter al lang niet meer omdat het in de jaren zestig van de 19^e eeuw is afgebroken. Verschillende bewoners van Nieuw Beerschoten besteedden veel aandacht aan het landschappelijke karakter van de tuin: in de voortuin een landschapstuin, in de achtertuin een Franse aanleg, later aangevuld met een moestuin en een Japanse tuin. In 1956 werd de villa te koop aangeboden.

Uiteindelijk lukte het een serviceflat te bouwen op het land achter de villa, aan de Laan van Rijnwijk. Er was zeer veel belangstelling voor deze excursie. Er waren 50 deelnemers, waarvan 35 donateurs van het ZHG en 15 bewoners van Nieuw Beerschoten. Men kreeg een goede indruk van de geschiedenis, de tuinen en de serviceflat.

De Van de Poll-lezing was op maandag 8 september 2014, zoals gebruikelijk in de kantine van het openbaar Zeister Lyceum op

het landgoed Schoonoord. Thema: Vluchtelingen en krijgsgevangenen in Nederland tijdens de Eerste Wereldoorlog. De lezing sloot prachtig aan op de indrukwekkende tentoonstelling *Kamp van Zeist en de Belgische vluchtelingen* (zie hierboven). Evelyn de Roodt, auteur van 'Oorlogsgasten', vertelde over de Belgische vluchtelingen in Nederland en de centrale rol die 'Belgenhoofdstad' Amersfoort en de omliggende regio in hun opvang speelden. In augustus 1914 stootten Duitse troepen via België snel door richting Noord-Frankrijk. Nederland was neutraal, maar het leger stond paraat om het land te verdedigen. Na de Duitse inval zochten meer dan een miljoen Belgische vluchtelingen een veilig heenkomen in Nederland. Al snel keerde een groot aantal van de burgers terug naar België. Ongeveer 100.000 bleven tijdens de oorlog in Nederland. Gevluchte militairen werden ontwapend en geïnterneerd. In de provincie Utrecht gebeurde dat in kamp Amersfoort en kamp Zeist. Zo werd het neutrale Nederland een toevluchtsoord voor Belgische burgers en uitgeweken militairen, voor Duitse deserteurs en ontsnapte of uitgewisselde Britse en Duitse krijgsgevangenen. Bestuurders en bevolking moesten al die 'oorlogsgasten' onder moeilijke omstandigheden een veilig en menswaardig bestaan bieden.

Door de ligging van een aantal internerings- en gezinskampen voor Belgische militairen kon Amers-

foort uitgroeien tot de officiële 'Belgenhoofdstad' van Nederland. Mevrouw De Roodt ging in op de vaak bizarre lotgevallen van al die Belgen in Nederland, met aandacht voor hun eigen lief en leed, de wisselende houding van de Nederlandse bevolking en de vaak verrassende maatregelen van de overheid. Een uniek en fascinerend hoofdstuk uit de Nederlandse geschiedenis. Het was een zeer boeiende lezing onder zeer veel belangstelling, verlichtigd met een prachtige powerpointpresentatie. Er waren 73 personen aanwezig.

In plaats van een najaarsexcursie was er een najaarslezing over de *Wegh der Weegen* en wel op woensdag 8 oktober in het Lichtpunt. De stichting Wegh de Weegen -vorig jaar opgericht op initiatief van de provincie Utrecht- richt zich op het vergroten van de bekendheid en de beleving van de cultuurhistorische aspecten en andere waarden van de *Wegh der Weegen*. De voorzitter van de stichting, de heer H. Voorberg uit Bosch en Duin, heeft deze lezing verzorgd.

De *Wegh* is uniek door zowel zijn geschiedenis als zijn ontwerp. De aanleg van deze 11 km lange en in oorsprong kaarsrechte, classicistische weg was het initiatief van de stad Amersfoort en de Staten van Utrecht. Midden 17^e eeuw was er behoefte aan een betere verbinding tussen Utrecht en het kleine maar rijke Amersfoort. Jacob van Cam-

pen (bouwmeester van onder meer het Paleis op de Dam) ontwierp de weg, die door dichters is bezongen als de *Wegh der Weegen*. De weg diende zelfs als voorbeeld voor de Parijse Avenue des Champs-Élysées en Unter den Linden in Berlijn. Van Campen paste 'klassieke' afmetingen en proporties op rigide wijze toe. Er werden 'vakken' langs de weg uitgegeven van exact gelijke maat (376 m breed en half zo diep), waarop landhuizen moesten verrijzen, zoals die langs de Vecht. Men kreeg de grond gratis, mits elke eigenaar zijn deel van de weg aanlegde en onderhield. Ook voor deze lezing was ruime belangstelling, 30 personen waren aanwezig. Iedereen uit Zeist kent immers deze weg.

Archief en collecties

In het afgelopen jaar heeft de commissie zich vanzelfsprekend bezig

gehouden met het assisteren van bezoekers die met onderzoeken of studies bezig waren, alsmede mensen die met vragen in het Geschiedenhuis kwamen. Daarnaast werd zoals gewoonlijk veel tijd besteed aan het bijhouden van collecties betreffende de persberichten, de bibliotheek en foto's en prentbriefkaarten. Fijn is dat ook dit jaar weer voorwerpen aan de collecties toegevoegd konden worden door schenkingen of aankoop, zoals boeken die op Zeist betrekking hebben.

De verhuizing naar het gemeentehuis heeft veel betekend voor de commissie. Een zeer bekende activiteit – het knippen van krantenartikelen – kon worden gestaakt. De aanwezige knipsels zijn gedigitaliseerd en ook in de toekomst wordt er digitaal toegang gevonden bij de uitgevers van de kranten. Knippen is daarom niet meer nodig. Dat is

Mw. Evelyn de Roodt presenteert de Van de Poll-lezing op Schoonoord (8 september 2014).

FOTO FLORAN VAN POECKE

**Leden van de
Commissie Archief
en Collecties aan het
knippen en plakken in
het Geschiedenishuis.**

FOTO FLORAN VAN POECKE

wel wennen. Dat geldt ook voor het vinden van een goede toegang zodra de knipsels digitaal te raadplegen zijn. De verhuizing betekent ook dat de collecties een nieuwe plaats hebben gevonden in de gemeentelijke archiefbewaarplaats of het depot en de kluis van het Genootschap in het gemeentehuis. Ze zijn op diverse etages te vinden. Gelukkig blijft de ontmoeting met de bezoekers, de gesprekken, de vragen die worden gesteld en de verhalen die worden doorgegeven. Nu dus in het Historisch InformatiePunt en de studiezaal. De nauwere samenwerking met de medewerkers van de gemeente wordt als zeer inspirerend en plezierig ervaren.

Het blad Seijst

Het blad Seijst kreeg in 2014 een nieuw 'innerlijk'. De omslag werd al geheel in full colour uitgebracht, nu ook het binnenwerk. Een wens van de redactie ging hiermee in vervulling. Het blad is daardoor nog toegankelijker geworden. Ook nu werden er boeiende artikelen geplaatst. Een artikel beschreef de geschiedenis van de drukker van Seijst. De oorsprong van die drukkerij Gregorius ligt eind 19^e eeuw bij de congregatie van de Fraters van Utrecht. Verhaald wordt van de bloei van de drukkerij onder de fraters, de wederwaardigheden in de oorlogstijd en later de verzelfstandiging.

Ook werden we verrast door de beschrijving van een fietstocht van

Hilversum naar Austerlitz en terug. Een dochter haalt de herinnering op van die tocht, die haar vader (oud 15 jaar) met een oom maakte in 1917. Hij maakte er ook nog eens een prachtig routekaartje bij. De herinneringen van een kleindochter aan dr. Kortlandt, zijn vrouw en hun kinderen, het vrolijke gezin van de populaire huisarts in Zeist, waren een feest van herkenning.

In twee afleveringen werd de opkomst en ondergang van het natuurbad 'Mooi Zeist' geschetst. Velen van u hebben daar ongetwijfeld nog goede herinneringen aan. Na de sluiting van het bad werd er de Componistenbuurt gebouwd. Gelukkig kunnen we nog steeds genieten van het mooie paviljoen en de villa 'Mooi Zeist'.

Nog meer karakteristieke stukjes Zeist werden beschreven. Zo werd aannemelijk gemaakt dat de heuvel, waarop de Oude Kerk werd gebouwd, van natuurlijke oorsprong is.

Burgemeester Van Tuyll van Serooskerke liet villa Pasadena bou-

wen aan de Verlengde Slotlaan. Het einde van de villa kwam met een brand. In de plaats kwam een hotel met koopappartementen. Omdat dat niet rendabel bleek, zijn later de appartementen aan particulieren verkocht.

Nog zo'n karakteristiek gebouw is de boerderij 'De Kroost'. Beschreven werd hoe de boerderij die functie verloor, maar, na onderdak te hebben geboden aan allerlei organisaties, nu een kinderdagverblijf is geworden.

Dick van Zanten stichtte 100 jaar geleden een apotheek die al snel verhuisde naar een prachtig karakteristiek pand aan de Slotlaan. De vierde generatie apothekers alweer levert daar haar diensten aan haar clientèle.

Een artikel over Albertus Xavery besteedt aandacht aan de maker van, onder andere, 'Adam en Eva'. Die naam gaf de Zeister volksmond aan het beeld van de twee stroomgoden aan de oostkant van de vijver van het Slot Zeist. Ook andere werken van hem worden besproken.

Ook nu weer werd aandacht besteed in de vaste rubriek 'Uit de (ZHG-)collectie' aan grotere en kleinere stukken.

Elk jaar is het septembernummer van Seijst gewijd aan Open Monumentendag. In 2014 was het thema 'Op reis'. Naast het programma van de dag werd beschreven hoe Zeister monumenten 'op reis' gingen. Oud glas-in-lood vond een plek in het nieuwe Figi-gebouw, vanaf het Broeder- en Zusterplein verspreide de Evangelische Broedergemeente zich over de wereld, het Slot ontfermde zich over objecten van elders en het poortje van Kersbergen kwam terecht aan de Utrechtseweg, om een paar voorbeelden te noemen.

De redactie van Seijst hoopt dat u haar plezier bij het maken van ons blad kunt aflezen aan de boeiende artikelen en de zorgvuldige opmaak van ons blad.

Historisch Café

Inmiddels kunnen we spreken van een prachtige traditie. Vier keer per jaar wordt er in het Theater Figi het Historisch Café gehouden. Steeds op de vierde maandag van de eerste maand van het kwartaal.

In januari heeft mev. Flora de Vrijer een boeiend verhaal gehouden over het vroegere natuurbad. Titel: 'Mooi Zeist, het blinkende Zeister strand'. Het bad werd geopend op 30 april 1932 door de wethouder en locoburgemeester Beunke. Het bad werd een begrip in Zeist en omgeving. Helaas moest het

na vijftig jaar sluiten. De villa Mooi Zeist en het Paviljoen (nu een restaurant) herinneren nog aan het bad.

Op 28 april werd de aandacht gevestigd op de Oude Algemene Begraafplaats aan de Bergweg. De titel van de lezing was dan ook 'Graven krijgen een gezicht'. Mevr. Saskia van Ginkel-Meester vertelde over de mensen die er hun laatste rustplaats kregen. Welke families waren daar bij betrokken, waar woonden ze, wat betekenden hun families voor de ontwikkeling van Zeist? De geschiedenis van arm en rijk is immers terug te vinden in de tekst op het poortgebouw: 'De kleine en de groote is daar en de knecht vrij van zijnen heer', (Job 3:19). Er werd ook stilgestaan bij de tentoonstellingen die in het poortgebouw worden ingericht.

Natuurlijk richtte de lezing van juli, gehouden door Gerard van Delft, zich op de (nieuwe) Gemeentelijke Begraafplaats aan de Woudenbergseweg, gelegen in het Zeister Bos. De ontstaansgeschiedenis kreeg de aandacht, maar ook een aantal bijzondere graven. Ook op deze begraafplaats is de geschiedenis van het dorp immers af te lezen.

De najaarsbijeenkomst stond in het teken van de muziek. De heer Theo Elbers vertelde over de komst en de geschiedenis van 'Jacques Stinkens Orgelpijpenmakers B.V.'. Dit jaar precies 100 jaar geleden vestigde de firma zich in Zeist. Aan de hand van beelden werd de

geschiedenis toegelicht, de wijze van werken, de werkplaatsen en de huidige vestiging op het nieuwe bedrijfsterrein aan de Woudenbergseweg. Natuurlijk kwam ook de toekenning van de titel Hofleverancier ter sprake.

Vier boeiende onderwerpen met daarbij de ontmoeting en de gesprekken voor en na de lezing. Een traditie om in ere te houden.

Uitgaven

In 2014 werden er weer twee nieuwe dvd's uitgebracht. *Seijst 1971-2013*: Hierop zijn de eerste 43 jaargangen van Seijst te vinden, ook op trefwoord doorzoekbaar. Tevens zijn de 9 jaargangen van de Nieuwsbrief (2005-2013) op deze manier te raadplegen. Een overzicht van de tentoonstellingen, de georganiseerde lezingen, de excursies, de katernen en boeken, de dvd's en video's, en een overzicht van de uitgebrachte overige uitgaven. Tevens zijn er de nodige gegevens van Raad van Beheer en Bestuur van het Genootschap opgenomen en de namen van hen die de De Monté ver Lorenpenning hebben ontvangen. De tweede dvd bevat alle *Bronnen voor de geschiedenis van Zeist: 838-1651*. De bestaande boeken zijn gedigitaliseerd en nu op trefwoord te doorzoeken.

Daarnaast zijn het boekje *De '3' Zeister Gravures van Casper Specht* uitgebracht en een geïllustreerde levensbeschrijving van prof. mr. dr. J.Ph. de Monté ver Lo-

ren. Beide uitgaven zijn verzorgd door JanHein Heimel.

Personalia

In het jaar 2014 hebben we helaas van een aantal medewerkers afscheid moeten nemen. Zij hebben elk om de voor hen moverende redenen besloten te stoppen met hun vrijwilligerswerk. Vele jaren hebben zij met grote inzet aan onze activiteiten deelgenomen. Wij zijn hun veel dank verschuldigd. Op deze plaats spreken we nogmaals onze hartelijke dank uit voor hun grote inzet en deskundigheid.

Van de commissie Lezingen en Excursies nam mev. Toos Boekhove-Eikema afscheid. Van de commissie Tentoonstellingen verlengde mev. Nelleriek Boucher-Verloop haar periode niet. Wel blijft ze betrokken als adviseur van de commissie. Van de commissie Audiovisuele Collecties namen mev. Marjolein Droog, Alfred Venema, Chris Beauveser en Terry Brouwer afscheid. Dat is voor onze commissie Audiovisuele Collecties een

grote aderlating, zoals u zult begrijpen.

In ons blad hebben we al eerder melding kunnen maken van de promotie van Kees Breunesse aan de Universiteit van Amsterdam. Op 4 februari heeft Kees met succes zijn proefschrift verdedigd. Titel: *'Losgemaakt uit de verdrukking'*, een onderzoek naar de opiniejournalistiek rond de scheiding van de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden in de periode 1828-1832. We hebben dus nu doctor C.J.M. Breunesse als bestuurslid. Met grote inzet en enthousiasme verricht hij zijn taak als lid van het bestuur en van de commissie Archief en Collecties. Iedere dinsdag kunt u hem treffen in het gemeentehuis.

Bijzonder is dat in 2014 een fotograaf is gevonden, die de verschillende activiteiten van het Genootschap vastlegt. Het is Floran van Poecke. Voorheen was hij werkzaam in het basisonderwijs in Zeist en aan een Pabo in Eindhoven. Hij heeft tevens zijn sporen verdiend

in het fotograferen. Nu is hij met flex-pensioen en daardoor heeft hij de mogelijkheid om ook overdag foto's te kunnen maken. U bent zijn foto's al tegen gekomen in de nieuwsbrieven, in Seijst en op onze website. We zijn blij met zijn komst en hopen op een jarenlange samenwerking.

Tijdens de medewerkersavond van 30 oktober heeft JanHein Heimel uit handen van onze voorzitter mev. Flora de Vrijer de De Monté ver Lorenpenning ontvangen. Deze penning is hem uitgereikt na unaniem besluit van de overige bestuursleden voor zijn vele werk voor het Genootschap. Niet alleen is hij de verzorger van vele nieuwe uitgaven, waarbij speciaal zijn boek over prof. mr dr J.Ph. de Monté ver Loren genoemd mag worden, maar hij heeft zich ook zeer verdienstelijk gemaakt bij de verhuizing. Wat diende er al niet te worden geregistreerd, ingepakt, verhuisd en herplaatst. Ook zijn grote betrokkenheid bij de ontwikkelingen met de Erfgoedpartners verdient grote waardering. De penning is hem van harte gegund.

Het was een zeer bijzonder jaar. Graag willen we alle medewerkers, bestuursleden, het bestuur van de De Monté ver Loren Stichting, de medewerkers van het Gemeentearchief Zeist en niet in het minst B en W van Zeist heel hartelijk bedanken voor hun inzet en medewerking in dit historisch jaar.

Het publiek bij een lezing van het Historisch Café.

FOTO FLORAN VAN POECKE

